

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de geestelijke gezondheidszorg (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Leuven**

datum	1. Inleiding
29 november 2013	Bij brief van 18 april 2013 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Hogeschool Leuven te Heverlee een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
onderwerp	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de geestelijke
Definitief	gezondheidszorg (bachelor na bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 18 april 2013 en
accreditatierapport en -besluit	ontvankelijk verklaard op 11 juli 2013.
(001753)	
bijlage	De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling
1	uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Anita Van Den Plas, afdelingshoofd in het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Geel;

Leden:

- Greet Croenen, hoofd verpleegkundig departement in het Revalidatie en MS Centrum te Overpelt;
- Veerle Hautekeete, verpleegkundige op de dienst intensieve zorgen van het Algemeen ziekenhuis Maria Middelaars;
- Jos Aendekerk, hoofdverpleegkundige in de intensieve zorg en spoedgevallenzorg in het Algemeen Ziekenhuis Turnhout;
- Gert Peeters, administratief manager van het Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven (Leuven-Kortenberg);
- Sylvian Leroux, gegradueerde verpleegkundige in de mobiele equipe van het UZ Gent, voorheen verpleegkundig specialist oncologie;
- Inez Vereecke, verpleegkundige en adjunct-hoofdverpleegkundige op de dienst Neonatal Intensive Care Unit van het Universitair Ziekenhuis Brussel;
- Martine De Vriendt, gepensioneerd, was hoofdverpleegkundige op Intensieve Zorgen en Medium Care Unit van het UZ Gent;
- Antonia Aelterman, onderwijsdeskundige, hoofddocent in de pedagogische wetenschappen UGent;
- Céline Scheirs, student-lid, bachelor-na-bachelor creatieve therapie Arteveldehogeschool, lerarenopleiding psychologie aan de UGent.

Secretaris:

- Lies Praet, stafmedewerker kwaliteitszorg.

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De bachelor-na-bacheloropleiding Geestelijke gezondheidszorg aan de Katholieke Hogeschool Leuven streeft ernaar om de afgestudeerde bachelorstudenten uit de gezondheids- en de sociale sector een verdieping te bieden in de geestelijke gezondheidszorg. Daarbij ligt de nadruk op een holistische oriëntatie. De opleiding heeft bovendien zowel biomedische als psychosociale pijlers opgenomen in de doelstellingen. De bachelor-na- bacheloropleiding heeft een uitgesproken verbredend karakter. De opleiding geeft aan het niveau van nurse specialist na te streven. De commissie vindt dat de opleiding daarmee de lat hoog legt, en is van mening dat een dergelijk expertniveau in de geestelijke gezondheidszorg enkel haalbaar is mits een grote verdieping. De opleiding heeft een competentieprofiel uitgewerkt aan de hand van rollen en competenties. De competenties zijn geconcretiseerd aan de hand van gedragsindicatoren, en sluiten aan bij de decretale vereisten en het Europese Kwalificatieraamwerk.

De opleiding heeft haar competentieprofiel afgestemd op de nieuwe ontwikkelingen in het werkveld, wat blijkt uit haar bewuste keuze voor een interdisciplinaire aanpak. De commissie vindt dat uit een benchmarking blijkt dat de opleiding een internationaal niveau nastreeft. Ze is echter ook van mening dat er in het competentieprofiel meer aandacht nodig is voor de vakinhoudelijke doelstellingen. De profilering van de gespecialiseerde verpleegkundige in de geestelijke gezondheidszorg kan en moet nog verder geconcretiseerd worden.

Programma

De commissie heeft vastgesteld dat de inhoud van het opleidingsprogramma beantwoordt aan de geformuleerde doelstellingen van de opleiding. De opleiding heeft daarvoor een concordantiematrix uitgewerkt die de relatie tussen de competenties en de opleidingsonderdelen aangeeft. De commissie is van mening dat het modulaire programma de integratie tussen praktijkgericht en theoretisch onderwijs mogelijk maakt en de competentieontwikkeling stimuleert. Het werkveld wenst dat de theoretische opleidingsonderdelen gedetailleerder ingaan op de psychiatrische pathologie. De commissie beaamt dat in de module Beginselen van de geestelijke gezondheidszorg een verdere

Pagina 3 van 9 inhoudelijke verdieping nodig is om het nagestreefde expertniveau te kunnen realiseren. Ze is van mening dat die inhoudelijke verdieping momenteel belemmerd wordt door het spanningsveld tussen enerzijds de keuze voor een holistische oriëntatie en anderzijds de specialisatie binnen de geestelijke gezondheidszorg. De commissie waardeert het dat de opleiding een evenwicht nastreeft tussen de afstemming op de vooropleiding enerzijds, en de interdisciplinariteit en kruisbestuiving binnen de opleiding anderzijds. De commissie vindt dat de internationale elementen in het programma nog verder kunnen groeien. Het programma van Geestelijke gezondheidszorg geeft gehoor aan de actuele noden van het werkveld, waar vooral het kunnen functioneren in verschillende contexten en het samenwerken met andere disciplines binnen de sector van belang is. Naast praktijkgerichtheid is er in het programma eveneens plaats voor kennisontwikkeling. In het algemeen is de commissie van mening dat evidence based learning een grotere rol moet krijgen in de opleiding. De commissie vindt het positief dat de studenten al vrij snel in het programma in contact komen met de beroepspraktijk via de kennismakingsstage. Ze is er ook tevreden over dat de stages in functie van de vakinhoudelijke verdieping staan, wat een tegenwicht biedt voor het verbredende karakter dat de rest van het programma sterk beïnvloedt. Voor de bachelorproef kiezen de studenten in overleg met de praktijklector en de stagementor een project uit op de stageplaats van Beroepspraktijk II. Gepaard daaraan schrijft elke student een bachelorproef met een literatuurstudie over het project. Op die manier moeten de studenten verschillende competenties combineren. De commissie spreekt haar goedkeuring uit over de koppeling tussen de stage en de bachelorproef. De opleiding streeft naar een win-winsituatie voor alle betrokkenen en slaagt daar volgens de commissie ook in. In die zin is de bachelorproef een voorbeeld van maatschappelijke dienstverlening.

De commissie is lovend over de samenhang in het programma, die dankzij de modulaire structuur gegarandeerd wordt. De drie modules zorgen zowel voor een evenwicht tussen theorie en praktijk, als voor een doordachte inhoudelijke volgorde. Die verticale coherentie, van beleidsmatige vakken naar de initiatiestage, gevolgd door de seminars en de vervolmakingsstage, geven de studenten in het bijzonder aan als een positief punt. Zowel studenten als afgestudeerden merken echter ook op dat er nog verbetering mogelijk is wat de afstemming tussen de opleidingsonderdelen betreft.

De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studie-omvang van een professioneel gerichte bachelor-na-bacheloropleiding.

De commissie is van mening dat de studielast in de opleiding Geestelijke gezondheidszorg aan de KHLeuven beperkt blijft. De studenten gaven tijdens de gesprekken aan dat het programma studeerbaar is, aangezien de stage en het eindproject aan elkaar worden gekoppeld. De commissie heeft begrepen dat de studielast anders ervaren wordt naargelang de vooropleiding die de studenten volgden. De commissie vraagt de opleiding om de verschillen volgens profiel nader te onderzoeken. Studietijdmetingen dienen minstens één keer per acht jaar te worden uitgevoerd. De commissie is van mening dat men de studietijd vaker moet meten. De lessen zijn verdeeld over twee lesdagen per week, zodat de werkstudenten de opleiding vrij vlot kunnen combineren met hun job. De studenten die voor het gestandaardiseerd deeltijds traject ingeschreven zijn, volgen het ene jaar een van de beide lesdagen en het andere jaar de andere lesdag.

De vormgeving van het programma en de didactische visie van de opleiding zijn bevredigend. De commissie noteerde ook dat de werkvormen afgestemd zijn op de diversiteit aan studentenprofielen en op de holistische oriëntatie van de opleiding. Tegelijk staat ook de zelfstandigheid van de student centraal in het didactische concept van deze bachelor-na-bacheloropleiding. De didactische aanpak richt zich dan ook voornamelijk op de competentieontwikkeling.

Pagina 4 van 9 Wat de leermiddelen betreft, is de commissie van mening dat het cursusmateriaal aansluit op de lessen maar niet altijd een expertniveau vertaalt. Ze vraagt wel dat de opleiding waakt over de link met de lessen en over de studeerbaarheid.

De commissie oordeelt dat de opleiding een goed toetsbeleid hanteert, dat de nadruk legt op permanente en procesmatige evaluatie. Toetsing gebeurt aan de hand van verschillende evaluatievormen. De commissie is tevreden over de transparantie van het toetsingssysteem, zowel voor de studenten als voor de lectoren. Ook de feedback na de examens is naar behoren; de studenten hebben inzagerecht en krijgen de kans om bijkomende vragen stellen aan de lectoren. Volgens de commissie zijn de examenvragen op niveau, al hamert ze er echter ook op dat de opleiding haar examens nog meer op het nagestreefde specialisatieniveau moet brengen. Voor de opleidingsonderdelen uit de eerste module is er naast de examens ook een overall-toets. De studenten moeten de opgedane kennis uit verschillende opleidingsonderdelen combineren en een geïntegreerd antwoord formuleren op een bepaalde casus.

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bachelor-na-bacheloropleiding. Studenten met een diploma uit het studiegebied van de gezondheidszorg of uit sociaal-agogische studiegebieden kunnen zich inschrijven. De commissie is van mening dat de veelzijdige instroom van de opleiding een grote uitdaging vormt voor de opleiding. Ze heeft tijdens het visitatiebezoek gemerkt dat die veelzijdigheid invloed heeft op het hele programma. Hoewel de opleiding in hoge mate rekening houdt met de vooropleidingen en daardoor zelfs een interdisciplinair karakter aan het programma kan geven, is het erg belangrijk dat de opleiding continu blijft bijsturen en waakt over de uitdagingen die de diversiteit met zich meebrengt voor de docenten.

Inzet van personeel

De commissie maakte kennis met een dynamisch en geïnspireerd docententeam, dat een energieke motor vormt achter de opleiding. De commissie merkte ook dat het hele team de visie van de opleiding draagt. Ondanks het grote aantal gastdocenten met beperkte opdracht slaagt de opleiding erin om iedereen betrokken te houden. Vanuit de opleiding en de hogeschool krijgen de docenten didactische ondersteuning aangeboden. Zij gaven tijdens de gesprekken aan dat zij kunnen rekenen op een ruim aanbod bijscholingen, studiedagen en themasessies.

De commissie is positief over de multidisciplinaire samenstelling van het onderwijzende personeel in de opleiding Geestelijke gezondheidszorg. Zowel professionele als academische profielen zijn opgenomen in het docententeam. Meerdere personeelsleden hebben relevante werkervaring, en gastdocenten zijn goed op de hoogte van actuele ontwikkelingen in hun sector, aangezien ze nog actief zijn buiten het onderwijs. De helft van het onderwijzende personeel combineert de onderwijsopdracht met een job of een onderzoeksopdracht. De commissie merkt ook op dat de internationale contacten van een aantal gastlectoren een pluspunt zijn.

In de opleiding Geestelijke gezondheidszorg telde het onderwijzende personeel in 2009–2010 38 medewerkers, hetzij lectoren, hetzij praktijklectoren. Daarvan bestond de grote meerderheid uit gastlectoren, die een relatief kleine en afgebakende opdracht hebben. In totaal beschikte de bachelor-na-bacheloropleiding over 1,22 VTE voor de 33 voltijdse studenten die zich dat jaar inschreven. De commissie is onder de indruk van het werkethos van het personeel, maar vraagt toch dat de opleiding blijvend aandacht besteedt aan de personeelsaantallen en de werkdruk.

De commissie is van mening dat de opleiding Geestelijke gezondheidszorg kan rekenen op een zeer degelijke infrastructuur.

Gezien de keuze voor didactische werkvormen als seminars en intervisies worden de meeste onderwijsactiviteiten van deze bachelor-na-bacheloropleiding in kleinere lokalen georganiseerd. De lokalen zijn goed uitgerust met de moderne multimedia-apparatuur en draadloos internet. De mediatheek biedt ook toegang tot een aantal elektronische databanken en tijdschriften. Het gebruik van elektronische databanken kan in het kader van levenslang leren volgens de commissie nog meer worden aangemoedigd. De commissie is echter lovend over de doordachte organisatie van de mediatheek: niet te veel boeken en rustige ruimtes om te werken.

Wat de studiebegeleiding betreft, is de commissie van mening dat de opleiding een voorbeeld is voor andere bachelor-na-bacheloropleidingen. Door zowel de focus te leggen op de zelfstandigheid en de zelfreflectie van de studenten als op het leren werken in een interdisciplinaire context, bereidt de opleiding de studenten voor op de latere werksituatie. De opleiding mikt niet alleen op de persoonlijke studievoortgang van iedere student, maar biedt hen ook een bredere competentiegerichte persoonlijkheidsvorming. Zij worden rechtstreeks ondersteund door intervisies, seminars, functioneringsgesprekken, het persoonlijk ontwikkelingsplan, de praktijklector en de stagementor. De commissie kon daarenboven vaststellen dat de begeleiding op maat van de student verloopt: men vertrekt op basis van individuele doelstellingen. In het algemeen apprecieert de commissie de studentgerichtheid die de opleiding uitstraalt.

Interne kwaliteitszorg

De alumnibevraging gebeurde voor de afgestudeerden van de opleiding Geestelijke gezondheidszorg voor het eerst in januari 2011. In dezelfde periode werden de studenten Geestelijke gezondheidszorg gevraagd om de verschillende opleidingsonderdelen te beoordelen aan de hand van een vragenlijst. De commissie maakt de kanttekening dat de opleiding veel gebruikmaakt van perceptiemetingen. Gezien het om een in aantal vrij kleine opleiding gaat, vindt de commissie dat een waardig alternatief. Toch vraag ze de opleiding om het kwantitatieve onderzoek te blijven uitvoeren ter ondersteuning van de kwalitatieve resultaten. Globaal genomen is de commissie echter tevreden dat de relatief jonge opleiding zo snel een meetbeleid heeft uitgewerkt en een kwaliteitscultuur heeft gecreëerd waaraan de verschillende betrokkenen bottom-up kunnen meewerken.

De commissie is ervan overtuigd dat de opleiding op basis van de meetresultaten de kwaliteit van haar onderwijs actief poogt te verbeteren en daarin ook slaagt. Het beleidsplan is opgesteld volgens het EFQM-model. De aanpak is nog gestuurd vanop hogeschoolniveau, maar de commissie heeft vastgesteld dat de interne kwaliteitszorg al vrij goed verankerd is in de opleiding Geestelijke gezondheidszorg, dankzij het toepassen van de PDCA-cyclus. De vorderingen van verbeteringsacties worden opgevolgd door de opleidingscommissie. De commissie is weliswaar van mening dat de opvolging van genomen maatregelen nog meer gesystematiseerd en geformaliseerd zou moeten worden. De opleiding investeert in een bottom-upaanpak, waarin ze alle betrokkenen stimuleert om mee te werken aan de interne kwaliteitszorg. De commissie heeft gemerkt dat de opleiding streeft naar dialoog en interactie, waardoor ze er op korte tijd al in geslaagd is een aantal kinderziekten uit haar curriculum te bannen. Daarnaast vraagt ze de opleiding om de resultaten van verbeteringsacties meer terug te koppelen naar de verschillende stakeholders. Formeel volgt elke drie jaar een tevredenheidsbevraging van alle personeelsleden. De gastlectoren gaven tijdens de gesprekken aan dat zij goed en frequent contact hebben met de opleidingscoördinator.

Pagina 6 van 9 Momenteel wordt het werkveld vertegenwoordigd in de opleidingscommissie. De studenten krijgen de kans om suggesties of kritische opmerkingen te geven via de tevredenheidsbevraging, de opleidingsonderdeelbevraging en de focusgesprekken. De commissie verwacht dat de opleiding in de toekomst een formelere alumniwerking uitbouwt.

Resultaten

De commissie is van mening dat de opleiding de geformuleerde doelstellingen kan realiseren. De opleiding heeft duidelijk geïnvesteerd in een grote praktijkgerichtheid: aan de hand van seminars, casuïstiek en klinisch onderwijs wordt de persoonlijkheidsontwikkeling van de studenten gestimuleerd. Studenten en alumni zijn globaal tevreden en vinden dat de opleiding aan hun verwachtingen voldoet. Volgens hen vormt het diploma in een sollicitatieprocedure een extra troef. De commissie vindt de koppeling tussen stage en eindwerk sterk. Bij verschillende bachelorproeven zijn de thema's maatschappelijk relevant, en de commissie was overtuigd van de functionaliteit van het eindproduct. Het wetenschappelijke niveau van sommige bachelorproeven was nog wel voor verbetering vatbaar. De commissie is van mening dat het niveau van de eindwerken verbeterd is sinds de invoering van nieuwe richtlijnen voor de bachelorproef. In de bachelorproeven die de commissie ter beschikking kreeg, zijn vooral het literatuuronderzoek en de schrijfstijl erop vooruitgegaan. De commissie merkt op dat de opleiding moet oppassen voor te hooggewaardeerde scores.

Uit het materiaal dat de commissie kon bekijken, bleek dat het rendement van de opleiding erg hoog ligt. In 2010–2011 volgden 31 studenten de voltijdse opleiding en zeven studenten een deeltijds programma. Datzelfde jaar slaagde 76 procent van de voltijdse studenten en 71 procent van de deeltijdse studenten. De feitelijke studieduur komt overeen met de voorziene. De commissie vindt het in dat kader positief dat de keuze tussen een deeltijds en voltijds traject wordt aangeboden. De grote meerderheid (95 procent) van de voltijds ingeschreven studenten voltooit de opleiding in één jaar. De commissie waardeert het dat de opleiding de drop-out opvolgt en exitgesprekken organiseert met afhakers.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	Ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef	Nvt
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	E
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de geestelijke gezondheidszorg (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Leuven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de geestelijke gezondheidszorg (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 29 november 2013

Voor de NVAO,

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 18 november 2013 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp van accreditatierapport. Dit heeft geleid tot een kleine aanpassing in het scoringstabel van het accreditatierapport.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Hogeschool Leuven
– adres instelling:	Abdij van Park 9, 3001 Heverlee, België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in de geestelijke gezondheidszorg
– niveau en oriëntatie	bachelor na bachelor
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Gezondheidszorg
– bijkomende titel	geen